

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

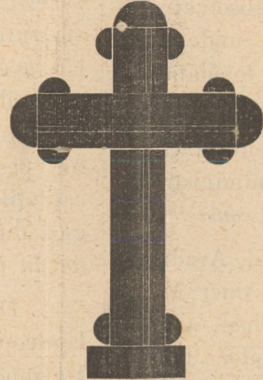
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonarea și inserțiunile se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceesane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Archiepiscopul și metropolitul MIRON ROMANUL.

Nr. 7610 Plen.

Preaonorați Domni Protopresbiteri și administratori protopresbiterali! Onorată preoțime eparchială! Iubit popor credincios al arhidieceesei noastre gr-orientale transilvane!

Cu profundă durere vine astăzi consistoriul arhidieceesan a Vă aduce la cunoscință tuturor știind scire, că preaveneratul, blândul și iubitul nostru Archiepiscop, arhidieceepiscop și metropolitul nostru

MIRON ROMANUL

eri la orele 11 $\frac{1}{2}$ din noapte a încetat din viață.

Un morb greu și plin de suferințe l-a cuprins și l-a ținut legat de patul durerilor în restimp de 6 săptămâni; morbul s'a agravat în zilele din urmă din ce în ce, și bunul Archiepiscop, încungiurat de cei mai de aproape ai săi, astăzi noapte la orele 11 $\frac{1}{2}$ dete sufletul seu în mâinile Creatorului, având ceva peste 70 de ani ai etății și 25 ai arhipăstoriei.

Consistoriul arhidieceesan, intrându-se dimineața în ședință plenară, a luat măsurile de lipsă pentru o demnă înmormântare a veneratului Archiepiscop, și vine prin acesta a Vă invita pe toți: cler și popor, a Vă face părtași durerii sale, și această durere a o exprima și prin semnele acelea din afară, prin cari fii cei buni își arată iubirea lor fiiască către iubitul lor părinte.

De aceea, onorat cler și iubit popor credincios, Consistoriul arhidieceesan dispune în privința acésta următoarele:

1. La toate bisericile din arhidieceesa noastră îndată după primirea acestui cerculariu să se tragă clopotele dimineața, la amiazi și seara, până la amiazi, când se va face înmormântarea veneratului Archiepis-

2. În proxima Duminică după înmormântare să se facă în toate bisericile noastre parastas solemn întru memoria fericitului Archiepiscop și Metropolit Miron, la care va asista întreg poporul credincios, precum și tinerimea școlară.

3. Acest parastas să se repețască la 40 de zile, socotite dela ziua

morții, sau unde acésta nu s'ar putea, în Duminica procsimă următoare.

5. Tot asemenea să se repețască parastasul la o jumătate de an și la un an dela 4/16 Octombrie 1898.

5. Până la întregirea scaunului metropolitan să se pună la S. Liturgie ecteniile pentru cei morți, pomenindu se „Archiepiscopul și metropolitul Miron”, ér scaunul metropolitan, unde se află, să se țină învălit în negru.

6. Până la întregirea scaunului arhidieceepiscop și metropolitan, la ecteniile pentru cei vii să se pomenescă „Preasfinții noștri patriarh de a totă lumea”.

În fine se aduce la cunoscință onoratului cler și a iubitului popor, că morbul clerice și arhidieceesane pentru totă durata veduvei scaunului arhidieceepiscop și metropolitan, cu ziua de azi o a luat și o va purta consistoriul arhidieceesan în sensul prescrierilor Statutului Organic; și clerul și poporul credincios este învitat, a se aduce la cunoscință, că totă încrederea către consistoriul arhidieceesan și respective către subsemnatul archimandrit și vicariu arhidieceepiscopesc.

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului arhidieceesan transilvan, ținută la 5/17 Octombrie, 1898.

Dr. H. Pușcariu

archim., vicariu arhidieceepiscopesc.

Dr. Elie Cristea,
secretariu.

NECROLOGE.

Escelenția Sa, Inalt Prea Sfințitul Domn Archiepiscop și Metropolit al Românilor ortod. orientali din Transilvania și Ungaria,

Miron Romanul,

doctor în teologie, consilier intim de stat al Majestății Sale ces. și reg., membru al Casei de sus reg. ung., membru fondator al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ș. c. l.

provădut cu Santele taine, Duminică în 4/16 Octombrie, la orele 11 și 30 minute după miezul nopții, în vîrsta de 70 de ani, și-a încheiat cursul vieții dedicate serviciului P. I. tron, patriei, biserice și națiunii.

Consistoriul arhidieceesan cu adâncă durere aduce această tristă întâmplare la cunoscința publică.

Sicriul cu rămășițele pămîntesci ale Inaltului defunct, se va transporta din biserica parochială Sibiu-Cetate, Joi în 8/20 Octombrie, după ritualele prescise, cari se încep la orele 10 a. m., în cimiteriul bisericei ortodoxe orientale din Suburbiul-Iosefin și se va depune în cripta pregătită spre acest scop.

Sibiu, din ședința plenară extraordinară, ținută la 5/17 Octombrie 1898.

Consistorul arhidieceesan.

|| **Maria P. Cosma n. Roman,** soțul ei avocat **Parteniu Cosma** directorul executiv al institutului de credit și de economii „Albina” și copii lor: **Lucia A. Cosma** cu soțul ei **Dr. Hortensia și Remus,** au Profunda durere a Vă aduce la cunoscință, că prea bunul și neuitatul lor unchiu:

Escelenția Sa, I. P. S. Domn Archiepiscop și Metropolit al Românilor ort. orient. din Transilvania și Ungaria

Miron Romanul,

doctor în teologie, consilier intim al Majestății Sale ces. și reg., membru al Casei magnaților, membru fondator al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ș. c. l.

provădut cu sfințele Taine, a încetat din viață Duminică în 4/16 Octombrie, la orele 11 și 30 minute după miezul nopții, în delungat și greu, în etate de 70 de ani, din cari 50 împliniți în serviciul bisericei în continuă luptă grea, pentru drepturile biserice și națiunii sale române.

Rămășițele pămîntesci ale Inaltului defunct, după săvârșirea ritualelor prescise, cari se încep Joi în 8/20 Octombrie, la orele 10 a. m., se vor transporta din biserica parochială Sibiu-Cetate, în cimiteriul bisericei ortodoxe orientale din Suburbiul-Iosefin și se vor depune în cripta pregătită spre acest scop.

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

Sibiu, în 5/17 Octombrie 1898.

George Romanul, protopresbiter cu soția **Emilia n. Papiu** și fii lor: **Aurel** și **Cornel,** **Catinca Fașie n. Romanul** cu soțul ei **Paul Fașie,** jude de tribunal și copii lor: **Paul, Eugenia, Valeria, Ghizela** și **Iuliu,** au profunda durere a Vă aduce la cunoscință, că preabunul și neuitatul lor unchiu:

Escelenția Sa, I. P. S. Domn Archiepiscop și Metropolit al Românilor ort. orient. din Transilvania și Ungaria

Miron Romanul,

doctor în teologie, consilier intim al Majestății Sale ces. și reg., membru al Casei magnaților

membru fondator al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român ș. c. l.

provădut cu santele Taine, a încetat din viață Duminică în 4/16 Octombrie, la orele 11 și 30 minute după miezul nopții, în delungat și greu, în etate de 70 de ani, din cari 50 împliniți în serviciul bisericei în continuă luptă grea, pentru drepturile biserice și națiunii sale române.

Rămășițele pămîntesci ale Inaltului defunct, după săvârșirea ritualelor prescise, cari se încep Joi în 8/20 Octombrie, la orele 10 a. m., se vor transporta din biserica parochială Sibiu-Cetate, în cimiteriul bisericei ortodoxe orientale din Suburbiul-Iosefin și se vor depune în cripta pregătită spre acest scop.

Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

De va-O radea-mare, în 5/17 Octombrie 1898

Din viața Metropolitului.

B ó l a.

Începem cu momentele cele mai grele, cu bóla lui.

Réposatul metropolit încă prin luna lui August se plîngea adese-ori, cu după o lucrare încordată de câteva ore se simte deja obosit, are dureri de cap, și îi vin amețeli.

În 1 Septembrie nou a. c. când s'au deschis sesiunea ordinară a consistoriului metropolitan, metropolitul era greu bolnav, cu toate acestea însă el a condus ședințele plenare, în cari între altele s'a desbătut legea pentru dotațiunea clerului și ordinațiunea ministerială privitoare la arborarea de stindarde tricolor unguresc pe edificiile publice bisericesci și școlare.

Vineri a doua zi s'a simțit mult mai rău, nu a mai putut conduce deliberările consistorului metropolitan, ci culcat pe un divan în o a doua odaie asculta și da înviațiuni în afaceri mai grave.

Încă în ziua aceea spre seară s'a pus în pat, din care nu s'a mai sculat. Duminică în 23 August, (4 Septembrie) era ziua născerei lui, pe care cu sântenie o sërba, căci el mult ținea la ziua născerei, căreia îi da importanță.

Acésta o sciau cei din jurul densusului, și atunci îi aduceau felicitări căldurose.

Metropolitul nu s'a putut scula din pat, ci a pus o colă în o odaie laterală, unde s'au însemnat cei-ce voiau să-l feliciteze.

Bóla s'a declarat ca catar de stomach, pe urmă s'a manifestat gâlbănarea ca efect al bólei.

Se vede, că nu i-a dat mare importanță, căci trăgându-i-se atențiunea la o diagnosă ce i-s'a făcut înainte cu 8 ani de cătră profesorul Dr. Nothnagel din Viena, s'a declarat, că bóla sa actuală nu e de caracter periculos, și îi va trece.

O mână amică din Viena i-a atras atențiunea la un defect corporal, care încă atunci era în formațiune și a propus chemarea lui Nothnagel pentru a-i face diagnosa.

Metropolitul n'a primit propunerea făcută, și n'a reflectat la altă diagnosă nici dela alți medici din Sibiu, decât a rămas pelângă îngrîgirea medicului seu de casă.

Bóla înse i-a ținut mult. In decurs de 6 săptămâni nu s'a putut nutri în mod suficient.

Joi în 1/13 Octobre la 6 săptămâni dela izbucnirea bólei starea sanitară a metropolitului s'a agravat.

Un consiliu de medici a constatat, că puterile i-au slăbit și că catastrofa póte intra în ori ce moment.

Situațiunea s'a ameliorat puțin Vineri și Sâmbătă, era ultima licurire a unei slabe rađe de speranță.

Duminecă la órele 5 după améđi s'a început agonia.

Unul câte unul ne-am adunat în jurul patului lui de suferințe.

„Apostoli dela margini“, aceste sublime cuvinte din Sfetilna dela adormirea maicei Domnului, ne sunau în urechile nóstre, de câte-ori vedeam că se deschide ușa, și intră asesorii consistoriali, spre a eternisa în inima lor momentul, când își va lua sborul spre plaiurile ceresei blândul suflet al metropolitului Miron.

Sdrobite de durere stau în genunchi nepótele lui, cărora ca cel mai luminat între frați, metropolitul le-a fost părintele sufletesc. Era Dómna Maria Cosma cu ficele, Dómna Ecaterina Fașie cu ficele, cari sunt în internatul Asociațiunei, dómna Maria Dan, nepóta de soră a domnului Parteniu Cosma, apoi nepotul de frate ppresbiterul Georgiu Romanul, din Deva.

La órele 11½ domnul Dr. Ilie Beu a avut durerósa misiune de a anunța cu voce sonoră: Escelenția Sa este mort.

A intrat un moment de adéncă tăcere, întreruptă din când în când numai de suspinurile adânci ale celor ce au fost martori la această scenă, unde a stăpânit maiestatea morței, și tóte celelalte patimi omenesci au dispărut din inimile ómenilor.

Preoțiunea prezentă sub personala conducerea Preacuvioșiei Sale Părintelui archimandrit și Vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, și-a făcut detoria impusă de rituale. Asesorii consistoriali Nicolau Cristea, Nicolau Ivan, Mateiu Voilean, protopresbiterul Iuliu Dan, diaconul Dumitru Câmpeanu, au spălat corpul și l'au îmbrăcat după órându-iúla tipicului.

Ultimul serviciu făcut metropolitului.

Biografia.

Metropolitul Miron Romanul s'a născut la 23 August st. v. 1828 în comuna românească Mezieș, în apropiere de Beiuș (în Bihor). A primit din botez numele Moise, care mai târziu la intrarea în cinul monachal, s'a schimbat cu Miron.

Părinții Escelenției Sale au fost Georgiu și Ana, cei mai de frunte economi din comună, ómeni în stima tuturor căți îi cunoșteau ca fiind fórte religioși și morali. Ei s'adără în tinerul Moise aceleasi trăsături caracteristice, cari aveau se formeze părți din viața lui sufletescă, dar mai cu semă religiozitatea și tária în credința strămoșescă, cari aveau să-l ferescă de multele tentațiuni în decursul studiilor sale în scoli străine.

Acéstea a fost partea cea mai aléșă și basa educațiunii fíntoriului Metropolit, și dóră la nimeni mai potrivit ca la Dénsul nu s'ar putea aplica cuvintele înțeleptului Sirach: „Domnul a mărit pe tată întru feciorii sei, și judecata mumií o a întărit întru fii“.

Cât pentru instructiune, a fost de ajuns ca tinerul Moise Romanul să ajungă în școlă, pentru-ca dela început, ca și încolo în tot decursul studiilor sale, să dovedescă profesorilor sei, posesiunea unui talent escelent.

Și-a făcut studiile gimnasiale la gimnaziul din Beiuș, de aci apoi mergând la Oradea mare, a ascultat studiile filosofice escelând totdeauna printre colegii sei, ba fiind chiar cel dintâi între dênșii.

La 1846 apoi, după ce a absolvat studiile filosofice, a mers la Arad, unde a ascultat cursul teologic, fungând totodată ca practicant la consistoriul de acolo.

În 1849, sub episcopul Aradului Gerasim Rațiu, a intrat în serviciul administrativ bisericesc ca vice-notar și notar consistorial.

Sub următorul Episcop al Aradului, sub Procopiu Ivacicovici, zelosul tiner Moise Romanul, deveni un factor principal, aprópe indispensabil în conducerea trebilor bisericesci ale diecesei. Sub dénsul s'a regulat arhivul și s'au adus în cea mai bună ordine lucrurile în cancelaria consistorială.

În 1857 a intrat în statul monachal, chirotesindu-se la mănăstirea „Hodoș“ din eparhia Aradului. Cu puțin nainte de a se fi călugărit fusese numit profesor la institutul teologic din Arad.

Aci, ca profesor s'a distins prin zelul și înțelegerea chemării, dezvoltând o activitate însemnată, dezvoltând institutul după cerințele moderne și compunând studii-manuscripte, îndelung folosite la acel institut.

Succesivă apoi, și în răstimpuri scurte, primí grădurile ierarhice: la 1857 de Diacon, la 1848 de Protodiacon, la 1862 de Sincl, și la 1864 de Protosincl.

La 1861. Miron Romanul, bucurându-se de stimă generală și de popularitate în cercurile românești, luă parte activă la mișcările naționale, și lui ca președinte al partidei române dela Arad, o a se mulțumi, că partida disciplinată ca nici când altă dată, și pășind solidar la alegeri, atât pentru municipii cât și pentru dieta țării, a ajuns la o putere, înecat în întreg comitatul Aradului, numai din anumite considerațiuni au lăsat și Maghiarilor un singur deputat dietal, iar ceilalți reușiseră a fi toți Români! Prin acest fapt nu numai s'a inspirat Românilor din acest comitat încredere în sine, dar s'a și documentat în mod strălucit chiar și pentru timpurile următoare, că ce pot valora Români din acest comitat, numai de au virtutea a fi solidari și a nu fi divizați în partide.

La 1868, Miron Romanul participă la primul congres național-bisericesc ținut în Sibiu, în care se creă „Statutul organic“. Aci prin participarea plină de tact la cele mai gingașe debateri, atrase atenția generală asupra sa.

Tot la 1868 metropolitul Șaguna, care îl prețuia mult, l'a încredințat cu o misiune și greă și gingașă: de a reprezenta interesele confesiunii noastre în o anchetă regnicolară ordonată de guvern, pentru organizarea școlilor populare. Problema asta a rezolvat-o spre deplina mulțumire alui Șaguna, care în cuvinte magnifice și-a arătat plăcerea pentru împlinirea misiunii primite.

La 1869, deci după inaugurarea erei politice dualiste, Miron Romanul e ales deputat dietal, mandat pe care l'a folosit până când guvernul l'a numit inspector regesc de școle în comitatul Caraș-Severin, funcții primite pe tóte cu consensul autorităților sale bisericesci. În special însă nu făcea nici un pas însemnat în afaceri bisericesci, școlare ori naționale, nainte de a fi consultat pe Metropolitul Șaguna și a dobândi consimțământul lui.

La 1870 fu ales de sinodul diecesan dela Arad, ca Vicariu episcopesc și președinte al Consistoriului dela Oradea mare.

Cu această ocaziune a abđis de postul de inspector școlar regesc.

În 1871 ca Vicar episcopesc și președinte a Consistoriului oradan, fu ridicat la demnitatea de Archimandrit.

La 1873, după mórtea metropolitului Andreiu, ales fiind Episcopul Aradului Procopiu Ivacicovici de Metropolit, în locul seu fu ales de Episcop la Arad Miron Romanul.

A fost instalat de Episcop cu mare pompă la 3 Febr. 1874, prin P. S. S. Nicolae Popea în calitate de comisar metropolit.

În decursul anului 1874, și fiind Miron Romanul Episcop la Arad, s'a întemplat chirotonirea archimandritului Teofil Bendela, de Archiepiscop și Metropolit la Cernăuți. Chirotonirea i-s'a dat prin Metropolitul Procopiu Ivacicovici dela Sibiu, asistat de episcopii sei sufragani, printre cari și Miron Romanul. Cu această ocazie episcopul Miron a făcut cercurilor dătătoare de ton bisericesci din Cernăuți impresie atât de inteligentă și bună, că nu peste mult în semn de recunóștere a calităților sale intelectuale, Facultatea teologică din Cernăuți i-a conferit titlul de Doctor în teologie. După

Dar Miron Romanul n'a rămas mult Episcop la Arad. Abia trei pėtrare de an. Căci Metropolitul Procopiu Ivacicovici fiind ales de cătră Sėrbi de Patriarch al lor la Carloviț și primind, scaunul metropolitan de Sibiu a devenit de nou vacant.

Congresul național bisericesc întrunit pentru alegerea de Metropolit, a ales întâiu pe Episcopul dela Caransebeș Ioan Popas, dar nefind recomandat de guvern, alegerea nu a primit sancțiunea Corónei.

Atunci în o a doua alegere la 21 Novembre (3 Decembre) 1874, congresul național bisericesc a ales la Sibiu pe Episcopul Miron Romanul dela Arad, de Archiepiscop și Metropolit al Românilor greco-orientali din Transilvania și Ungaria.

Acésta alegere fiind recomandată și acceptată și de Corónă, nou alesul fu introdus în scaunul metropolitan la finea anului 1874, fiind încă în flórea vieții, în vėrstă de abia 46 ani.

Îndată ce fu aședat în înalta demnitate, cu mână tare apucă firele conducerii afacerilor bisericesci în tóte direcțiunile. A presidat Consistoriul archidiececan aprópe în tóte ședintele, asemenea Sinódele archidiececane și Congresul național bisericesc. Dacă se va considera aparatul complicat constituțional, în administrațiunea bisericescă, după cu o dă Statutul Organic, va înțelege ori-cine, că această lucrare nu e una dintre cele mai ușore. Cine a avut însă ocaziune a vedea pe Metropolitul Miron Romanul presidând în consistoriu, sinóde și congrese, s'a putut convinge cu câtă esactitate și corectitate conducea pertractările.

În anul 1875, vedem pe Exc. S. A. Metropolitul Miron Romanul chirotonind în nouă sa demnitate, pe alesul succesor al seu la Arad, Ioan Mețianu, întru Episcop.

În 1879 îl aflăm pe Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul prezentându-se la treptele prea înaltului Tron al Maestății Sale Impėratului Rege Francisc Iosif, în fruntea unei deputațiuni constătătoare din ierarhii metropoliei și din deputați esmiși de Sinódele eparchiale, — întrevinind prin așternerea unei reprezentațiuni bine motivate și de densusul compuse, — în contra legii propuse și primite de dieta ungară, prin care introducea limba ungaréscă ca limba obligată de învățământ în școlile populare în tóte.

La 1881, Metropolitul Miron Romanul întrevine cu o reprezentațiune resolută la ministeriul reg. ung. de culte și instructiune pentru revindecarea rangului ce compete bisericii ortodoxe din patrie, în șirul celorlalte confesiuni.

La 1883 ia în bărbătescă apărare interesele bisericesci școlare și naționale, în casa magnaților, contra strimțorărilor ce li-se fac prin legea despre organizarea învățământului în școlile medii. În debaterile Casei magnaților a dus o luptă cinstită propunând o mulțime de modificări a acelei legi. Cu puțin de tot a reușit, dar și-a făcut sfânta datorie.

La 1895 îl vedem în fruntea arhierilor români luptând în Casa magnaților contra întroducerii legilor politice-bisericesci.

La 1897 luptând contra legii despr magiarisarea nomenclaturilor, a numelui tuturor comunelor și locurilor din patrie.

Și așa mai departe. De câte-ori o lege nouă se presinta casei magnaților și prin aceea lege se făceau ceva nedreptăți ori strămțorări intereselor bisericesci școlare și naționale — pe Metropolitul Miron, întrucât numai pedeci fórte grave nu l'ar fi reținut, îl vedem alergând și făcându-și datoria de a-și ridica în nalta casă vocea, în favorul acelor interese.

În decursul pastoririi sale a făcut mai multe visitațiuni canonice prin archidieceșă, a sfintit cu mare pompă religiósă mai multe biserici.

Era peste tot locul primit cu mari manifestatii și semne de omagiu din partea iubitorilor sei și sufletești, și peste tot locul impunea coreligionarilor și conaționalilor nostri, dar chiar și cercurilor străine, cu care venea în atingere.

Catafalcul

Luni la órele 1 d. pr. s'a făcut îmbalsamarea corpului Escelenției Sale, prin medicii Dr. Ilie Beu și Dr. Gundharth.

După îmbalsamare a fost îmbrăcat în întregul ornat archieresc, cu Mitra archierescă pe cap, mătăniile în mână și sfânta evanghelie.

Astfel a fost aședat într'un sicriu de metal cu coveriș de sticlă și aședat pe catafalcul înalt în salonul principal al reședinței arhieriscopesci.

Cununi.

Afară de multele cununi comandate, două mari și prețioșe cununi cu pantlici negre au fost deja în prima și depuse pe sicriul repositului arhiereu, una, splendidă, cu inscripția: „Bunului nostru unchiu — Maria și Parteniu“ (Cosma), alta cu inscripția „Binefăcătorului nostru părinte Archiepiscop și Metropolit, — Maria și Iuliu (Dan).“

Cele mai multe se vor depune ađi, Marți, și mai ales mâne, Mercuri, după aședarea sicriului în biserică.

Escelenția Sa va fi înmormântat în vesmintele archierești pe care le-a primit ca dar dela Maiestatea Sa Impėratul Rege Francisc Iosif I., când mai întâiu s'a chirotonit întru arhiereu.

Esprimări de condolențe.

Condolențele adresate ori exprimate consistoriului nostru din tristul incident, sunt multe și însemnate. Și-a asprimat telegrafic condolența Maiestatea Sa Impėratul-Rege (din Góđóľó), P. S. Lor Episcopii nostri diecesani, și ceilalți arhierii români; consistoriul nostru archidiececan a luat un conclud mai mare de manifestare a condolenței sale; Excelenția Sa comandantul de corp din Sibiu, I. Sa dl comite-suprem, comitetul Asociațiunii, etc. etc. au grăbit a-și arėta condolența prin prezentare la catafalcul și inscriere în colă de condolență.

În numărul viitor, mai pe larg.

PROGRAMUL

Înmormentării rămășițelor pămėntesci ale Escelenției Sale Înalt Preasfintitului arhieriscop și metropolit ortodox român Miron Romanul:

1. Marți, în 6/18 Octobre, la 9 óre dimineța rămășițele pămėntesci ale repositului arhieriscop și metropolit se espun în reședința metropolitană până Mercuri, în 7/19 Octobre, la 12 óre din đi; intrarea va fi pe scara principală, — eșirea pe scara din curte.

2. Joi în 8/20 Octobre, la 10 óre a. m. se vor sėvriși în biserică parochială din cetate rituale prescise, — după a căror terminare conductul funebral plėcă spre biserică parochială

din suburbiul Iosefin, în al cărui cimiteriu se vor așeza rămășițele pământesci.

Conductul trece prin strada Măcelarilor, piața mică, piața mare, strada Cîsnădiei, strada Sch wis, până la biserică, în urmărește ordine:

- a) un cleric îmbrăcat în stichariu negru duce crucea cea mare neagră;
- b) elevii seminariali câte 4 în rând, cu poporii;
- c) poporul credincios câte 4 în rând;
- d) preoțimea noastră câte 4 în rând;
- e) crucea cea delă mormânt, purtată de un cleric îmbrăcat în stichariu negru;
- f) corul cântăreților;
- g) doi clerici în stichare negre, purtând lumini;
- h) archiereii și preoții slujitori;
- i) carul funebru cu cosciugul;
- k) consistorul metropolitan și archidieceșan plenariu; reprezentanții diferitelor corporațiuni, și oșpeții după categoria lor.

Sibiu, 5/17 Octobrie 1898.

Consistoriul archidieceșan.

Conferențe învățătoresci

Conferența dela Deva.

(Înceiere.)

După constituirea biroului, cetindu-se consemnarea învățătorilor prezenți, se constată că sunt prezenți în această primă ședință 57 de învățători (din tractul Devei 5, al Hațegului 6, Dobrei 9, Iliei 18, Orăștiei 19). Iar dintre domni protopresbiteri, ca inspectori tractuali sunt prezenți: Avr. P. Păcurariu, Tit V. Gheaja, George Roman și administratorul Avram S. Păcurariu. Afară de aceștia mai erau prezenți 3 învățători din alt cerc, N. Igna, A. Petric, din tractul Zărandului și N. Sânzian dela școala grănițerăscă din Hațeg, — apoi părintele George Nicoră și dl Aug. A. Nicoră din Deva.

Președintele a cetit temele alese de ven. consistor pentru desbatere în conferență, invitând pe membri, ca dacă oare-care ar fi pregătit a tracta una dintre acele teme, să se însinue, ori să se alăge o comisie care să vie în altă ședință cu propuneri asupra chestiei.

Inv. Ioan Branga din considerare că în conferențele anterioare nu se permitea învățătorilor să între în desbatere, ci totul era lăsat în sarcina prelectorilor denumiți de ven. consistor, propune ca comisariul să presinte despre fiecare temă un schelet de material, pe care apoi să-l supse desbaterii conferenței.

Inv. Ioan Fleșer și I. Balomiri vorbesc în sensul propunerii inv. I. Branga, și conferența o primește: Comisarul să presinte spre desbatere punctele principale din temele indicate de v. consistor.

Comisariul consist. în fața acestui conclud amintesc, că d-sa a trimis dlor protopresbiteri temele spre a le comite de cu vreme învățătorilor, ca să se pōtă unii ori alții pregăti, dar fiindcă asta se vede că nu s'a făcut, e gata a satisface dorinței conferenței, dar ca materialul să fie mai bine studiat și tesele să fie o lucrare a conferenței însăși, invită adunarea să alăge o comisie de trei, care împreună cu dēnsul să studieze temele și să vie cu propuneri în ședința procsimă.

Propunerea se primește și se alege comisia în persoanele învățătorilor: Constan. Baicu, Filon Nicoră și Ioan Fleșer.

Presidiul invită apoi pe membri, că după ce asupra temelor consistoriale s'a hotărât, dacă oare-care e pregătit cu vre-o altă temă pentru conferența de față, să se însinue.

Să însinue inv. Dumitru Mosora dela școala capitală din Orăștie, cu o temă despre „Istoria naturală în școala populară”. Conferența ia cu plăcere spre știință și hotărăște a pune la ordinea zilei tema în ședința de mâne.

Cu aceste ședința primă s'a declarat de închisă.

*

Ședința a doua s'a deschis în 19/31 Aug. la orele 8 dimineața. Prezenți 64 învă-

țători, cu 7 mai mulți ca ieri. Absenți din cercul întreg au fost 61 învățători.

Se pune la ordinea zilei desbaterea temei „Care e metodel cel mai bun pentru a desvolta în școlari simțul religios-moral?” — Președintele enunță rezultatul consultării comisiei emisă pentru studiere, și anume, că mijlocul cel mai bun e: a) metodel intuitiv direct, anume intuițiunea acțiunilor religioșe morale ce se petrec în familie, b.) Metodel intuitiv îndirect: predarea cu succesa faptelor și întemplărilor cuprinse în istoria bisericeșcă. Învățătorul pōte contribui prin metodel intuitiv și la desvoltarea simțului religios, cu atât mai cu succesa, cu cât va cunoște mai temeinie adevărurile religioșe creștine, cu cât va fi convins despre ele și le va practica însuși și le va preda, ca școlarii să le cuprindă și ei ușor. Spre a atinge acest rezultat să recomandă. predarea materialului pe temeiul treptelor formale. Ca opuri motivede în această materie recomandă: „Motodica” specială a studiului religiunii de Simeon Popescu, și „Religiunea în școlele populare” de Dr. P. Barbu.

Privitor la tema cum sunt a să împărți premiile școlare, se presintă ca stabilite în comisiune următoarele păreri: premiarea să se facă fără considerare la starea materială a părinților elevilor; să fie gradată, corespuțătoare etății, inteligenței, conștând din cărți folositoare. vesminte, parale și obiecte potrivite. Să se dea numai școlarii cu purtare morală deplin corespuțătoare, celor fōrte diligenți și cari au obținut calcul de numai „fōrte bine” și bine.

Membrul N. Herlea e din principiu contra premierii, dar dacă chiar nu se scōte din us, apoi cu bani la nici un caz să nu se premieze.

D. Mosora spriginește propunerea comisiei cu adăuș, ca actualul premier să se întemplet într-o ședință anunțată și cu o solemnitate mai mare.

C. Baicu spriginește propunerea comisiei întocmai.

Ioan Dan e contra premierii, dar dacă se face, apoi să se facă la anumite șerburi; peste an și în prezența comitetului parochial, ca să nu spargă copii terestrele școlii, cum au făcut în comuna sa (Bințiși), pentru-că n'au fost toți premiați. (Ilaritate).

Privitor la tema a 3-a, Observări asupra Normativului școlar dela 1882, comisia propune, că de vreme-ce acest „Normativ” cu planul de învățământ din chestiune nu s'a putut aplica nici când în întregitatea sa pe teritorul acestui despărțământ, conferența să numeșcă o comisie de trei, care până la sesiunea proximă să pregăteșcă un elaborat cuprinșend observările învățătorimeii din acest cerc.

N. Herlea e contra alegerii comisiei, ci conferența să rămână pe lângă observările ce le-a făcut „Reuniunea” din acest despărțământ în 1892—93, și pe cari le-a așternut ca elaborat Ven. Consistor.

I. Dan susține propunerea comisiei dar comisia să fie din 6 membrii.

I. Branga susține propunerea membrului N. Herlea cu adăuș „Venerabilul Consistor să fie invitat a convoca la Sibiu un Congres didactic, în care să fie prezentate tōte cercurile conferențelor dimpreună cu profesorii gimnasiali și de pedagogie, și în acel congres să se revideze Normativul”.

C. Baicu susține propunerea comisiei, asemenea D. Mosora, amintind mai ales că „Congresul național bisericesc” prin „Regulamentul pentru organizarea învățământului popular”, a scos la 1895 din valōre Normativul, afară de planul de învățământ”.

Conferența primește propunerea comisiei și se alege comisia de trei: Const Baicu oan Fleșer și Filon Nicoră.

După o paușă de 10 minute, inv. D. Mosora își cetește lucrarea sa: „Istoria naturală în școala populară”, ascultată cu plăcere și răsplătită cu aplauze.

S. Safta și F. Nicoră fac unele observări asupra temei, apoi conferența declară lucrarea de reușită și esprimă mulțumită autorului.

La propunerea membrului I. Dan să primesce, ca conferența din cercul Devei

pentru sesiunea viitoare să elaboreze un tractat și o prelegere practică din studiul religiunii. Conf. îl însărcinează pe propunător cu elaborarea.

Obiectele fiind tōte petrecute, comisariul mulțumeste dlor protopopi, apoi dlor învățători cari au participat la desbateri și le-au luminat cu științele praceși, și tuturor învățătorilor cari au participat, — declară apoi ședința conferenței de închisă.

Ioan Branga mulțumeste comisariului consistorial în numele conferenței „pentru tactul și înțelepciunea cu care a condus conferența, așa că ori cine s'a putut convinge pe deplin, că Conferențele bine conduse, tocmai așa ca și „Reuniunile” bine conduse, dau ocașiune învățătorului de a se apropia de perfecțiune, prin desbaterea adevăratei metode a ordinea zilei. Asigură pe d-nul comisar, că Conferența mergend pe calea începută, va conlucra cu demnitate la realizarea scopului său”.

Cu aceste s'a încheiat ședința a doua și Conferența din vara anului 1898 a învățătorilor noștri români gr.-or. din cercul Deva.

Revistă Externă

Principele Muntenegrului pentru panslavism.

Diarul „Nevesinje” din capitala Muntenegrului publică un articol de senzație, despre care se crede a fi scris de însuși principele Nechita.

Articolul între altele dice: „Statele balcanice trebuie să facă pact între sine, pentru-că altfel la nici un caz nu se vor putē opune dispozițiunilor ostile ale cabinetului vienez, și nu și vor putē păstra naționalitatea lor slavă”.

Tocmai din acest motiv tōte împreună trebuie să se niusiască, ca Macedonia să-și capete guvernare autonomă. În Cetinje, Belgrad, Sofia, Seraievo, Zagrab și Laibach, toți ar trebui să pricēpă interesele comune și în bună înțelegere, fără urmărire de scopuri egoiste, să se delature pericoul, ce amenință din occident, în special din partea germanilor.

Rusia ca reprezentantă a grosului slavismului, din tōte puterile va sprigini aceste tendențe ale slavilor din sud”.

Intrarea în posesiune.

Din New-York se anunță, că Americanii au început deja ocuparea insulei Cuba. Ei s'au stabilit în Manzanillo, unde au arborat stindardul american. Administrația civilă a orașului au luat-o deja în mâinile lor. Comisiunea de evacuare a lucunoscințat deplinită a Portoricului în 18 Octobrie, iar a Cubei în 1 Decembre.

Din ROMÂNIA

(Bemaniere ministerială). Dl Gogu Cantacuzino, pătrimind de mai multă vreme de o bōlă, s'a retras dela conducerea ministeriului român de finanțe. În urma acestui fapt, dl Palade, fost ministru de justiție, a trecut la finanțe în locul dlui Cantacuzino, iar dl Stoicescu a fost numit ministru de justiție.

(România la exposiția din Paris.) Dl

P. Poni, comisariul general al arangerii pentru participarea României la expoziția dela Paris, lucrază la cercetarea declarațiilor primite din județe despre aplicările de participare a singuraticilor și societăților.

(Rector al universității din Iași) a fost întărit de cătră ministru de instrucție dl A. D. Xenopol, ilustrul istoric. La alegerea dobândise dl Culiian 24 voturi, dl Xenopol 22 voturi. Ministrul a aflat cu cale a aproba pe dl Xenopol.

(Ședință la Academia) Vineria trecută în 2 Octobrie n. la ora 1 p. m. Academia Română a și nut ședință publică.

Dl V. A. Ureche a citit următoarele comunicări istorice: a) G. Lăzar rechemat în București în 1823; — b) Iord. Golescu

cerend lui Kiselef publicarea gramaticii și dictionariului limbei române; — c) Oasele lui Mihaiu-Vodă rămase fără sepultură mult timp; — d) Edilitatea și finanțele sub C a r a g e a, — tot atâtea cercetări istorice fōrte interesante.

AVIS! Pentru a evita întreruperi și întârzieri în expedițiunea „Telegrafului Român,” rugăm pe toți restanțierii noștri să-și reîniască cât mai în grabă abonamentul.

Administrațiunea Telegrafului Român.

Noutăți.

Alegerea de dăputat la Hunedōra este pusă pe 24 Octobrie. Președinte al alegerii va fi Iosif Benedikty. Singur candidat: fișpanul dela Deva, br. G. Szentkereszthy.

Un dar școlar. Precum cetim în ziarerele de dincolo, Dōmna Elena d-r Turnescu, cunoscută și generoșă filantropă, care a dotat atâtea instituțiuni culturale și în România, a dăruit acum suma de 1000 lei pentru edificarea unui local de școlă în comuna română Marcoș dela noi din Transilvania. Fapta veneratei d-ne Turnescu, al cărei nume va fi săpat pe frontispiciul școlii, este o operă de bine-facere, care atrage după sine binecuvântarea celor pe cari i-a împărțit de inimosul dar.

Dl Dr. Weigand, cunoscutul profesor de limba și literatura română din Lipsca, se află în București. Este găzduit de dl Ghiță Pop profesor.

În cursul săptămânii dl. Weigand va fi primit în audiență de M. S. Regele.

Inmormântarea Reginei Daniei. În 15 Oct. n. au înmormântat la Roeskilde pe Luiza, Regina Daniei, cu pompă și strălucire mare. Familia regală daneză cu streinii veniți pentru trista ocașiune, au sosit în Roeskilde cu tren special. Procesiunea ce petrecea la locul de eternă odichnă pe bătrâna regină, avea îndată după sicriu pe întristatul Rege Cristian și pe Regele George al Greciei. Urmau apoi câte doi: Prințul moștenitor cu Principele danez Valdemar, Țarul Nicolae cu Regele Oscar, Moștenitorul grecesc cu Principele de Chumberland, Principele de York cu Principele de Cambridge și alți principii și personalități însemnate. Rămășițele repozatei Regine s'au depus în cripta Capelei Friedrich V. După tōte ceremoniile, persoana Reginei au mai rămas câțava vreme în capelă apoi cu același tren oficial s'au întors la Castelul dela Bernstorff.

Introducere (Isagogia) în Testamentul Nou. Ascultătorii dela facultatea teologică din Cernăuți au întreprins edarea „Introducerii în T. N.” după prelegerile dlui archimandrit consistorial Prof. Dr. Vladimir Vasile de Repta autografată ca manuscris cu conlucarea dlui Prof. Eusebiu Popoviciu. Toți acei domni, cari voiesc să aboneze acest op, binevoiască a se adresa la dl stud. teol. Teofil Dumbravsch-Dumbrăveanu (Cernăuți, palatul reședinței archiepiscopale).

Mōrte. Valeriu Popovici din Sășăuș după lungi suferințe și împărțit cu sfințele taine ale bisericii creștine, a încetat din viață la 30 Sept. v. în vērștă de abia 23 ani.

Un vapor unguresc înglodat. Vaporul „Attila” al societății de navigație ungurescă pe Dunăre, s'a înmōlit la ceatalul Sf. Gheorge, oprind cu desăvîrșire pentru o zi trecerea prin canal.

Vasul a fost remorcat (deglodat) de „Istrul”, vapor român.

Ciuma în Indii. Ingrozitorul flagel, ciuma, bântue într-una în Indii. Legațiunea română din Londra, în poziție de a ști datele exacte dela oficiile engleze din Indii, comunică următoarele cifre cu privire la mersul ciumei dela 16—23 Septembrie:

În singur aceste 9 zile, s'au bolnăvit de ciumă în Bombay, Satara, Nasik, Belgaum, Darvar, Kohlapur, Cathiavar, Cuci și Barota 3170 de persoane, fiind în același timp de 9 zile 2580 cazuri de mōrte de această bōlă.

Ad. Nr. 545/898

[188] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna bisericăscă Têmpa, protopresbiteratul Deveii, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia oficiôsă „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 300 fl., cuartir, grădină de legumi și lemne. Bani sunt parte din arunc, parte se ridică cu cuită tot la 1/2 de an dela biserică.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta cererile lor concursuale la oficiul protopresb. instruite conform legii din vigôre.

Vor fi preferiți cei-ce sciu conduce cor, și eventual vor fi remunerați separat.

Têmpa, la 21 Septembrie 1898.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

George Romanul,
protopresbiter.

Nr. 588/1898

[190] 1-3

Concurs repețit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a treia Rechiu, ppresb. Mercurei, conform ordinului Preaven. Consistor Archidieceșan din 14 Iulie a. c. Nr. 5226 B. se deschide concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotățiunea împreună cu acest post este în venite sigure de 412 fl.

Reflectanții la acest post sunt avisați a și înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigôre, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Dela concurenți se așteptă a se prezenta în o Duminecă sau sêrbătoare la biserică pe lângă observarea §-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii“ spre a celebra și cuvânta.

Mercurea, la 17 Septembrie 1898.

Oficiul protopresb. gr.-or. al Mercurei, în conțelegere cu respectivul comitet parochial.

I. Droș,
protp.

„CONCORDIA“, societate comercială pe acții, Sibiiu.

Domnii acționari ai Societății comerciale pe acții se învită prin această în virtutea §. 19 al statutelor societății la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Sibiiu, Vineri în 4 Novembre 1898 st. n. înainte de amêđi la 10 ôre în casa institutului de credit și de economii „Albina“ (Strada Baier Nr. 1.)

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunei; bilanțul anului de gestiune 1897/8 și Raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea unui membru în Direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23, 24 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persônă, sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual doveđile de plenipotență, cel mult până Mercuri în 2 Novembre a. c. st. n. la 5 ôre p. m. la Cassa societății în Sibiiu sau la filiala din Făgăraș, ori la filiala Institutului de credit și de economii „Albina“ în Brașov.

Sibiiu, în 14 Octombrie 1898.

Directiunea.**„CONCORDIA“, societate comercială pe acții Sibiiu.****Bilanț cu 30 Iunie 1898.**

Active:		Pasive:	
Cassa în număr	fl. 2107.51	Capital social	
Mobilier	fl. 9750.45	1000 acții à 100 fl.	fl. 100000.-
după 10% amortisare	„ 975.45 „ 8775.-	Diverse conturi creditore	„ 74544.66
Mărfuri	„ 159542.33	Profit curat	„ 6975.06
Diverse conturi debitoare	„ 11094.88		
	fl. 181519.72		fl. 181519.72

Profit și pierderi cu 30 Iunie 1898.

Debit:		Credit:	
Interese	fl. 836.49	Profit de marfă	fl. 27668.91
Spese:		Provisiuni și alte venituri	fl. 1385.50
Salare și întreținerea personalului	fl. 14231.96		
Chirie	„ 2549.98		
Imprimate registre porto			
incăldit luminat și diverse	„ 2784.07 „ 19566.01		
Amortisări:			
din mobilier	fl. 975.45		
Spese de fondare	fl. 46.49 „ 1021.94		
Dare:			
Directă comitatensă, comunală și pentru salarele personalului	„ 654.91		
Profit curat	„ 6975.06		
	fl. 29054.41		fl. 29054.41

Sibiiu, 30 Iunie 1898.

P. Cosma m. p. Dr. L. Leményi m. p. I. Lissai m. p. D. Rațiu,
Președinte membru al Direcțiunei. membru al Direcțiunei. Director.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine.

Sibiiu, în 15 Octombrie 1898.

Nicolae Penciu m. p. Dr. Ilie Beu m. p. Dr. Vasile Bologa m. p.

Câștigul cel mai mare

în cazul cel mai favorabil

[185] 1-2

1.000,000 Coróne.**Consemnarea****tuturor celor 50.000 câștiguri**

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Kronen	
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200

15650 à 170, 130 100, 80, 40

50,000 Gew. u. Pr. im Betrage 13.160,000

Cari se trag în șese clase.

In curând începe a treia mare loterie de clase reg. ung. Ea conține

100,000 și **50,000**
losuri originale și câștiguri în bani

așadar jumătate din losuri trebuie să fie trase conform specificărei alăturate și prospectul de câștig este enorm de mare.

În total vin treisprezece milioane 160.000 coróne spre decideră sigură. Cel mai mare câștig în cazul cel mai favorabil

Un milion coróne.

Binevoitoare comande urgente de losuri originale cu prețul original stabilit după plan

pentru un întreg los original I. classă fl. 6.—
„ o jumătate „ „ I. „ „ 3.—
„ un pătrar „ „ I. „ „ 1.50
„ o optime „ „ I. „ „ —.75

se expedeză cu ramburs sau pe lângă trimiterea înainte a sumei. Liste oficiôse se expedeză după tragere, planuri stau la dispoziție gratis. Tragerile se efectueș publice sub supravegherea guvernului reg. ung.

Ne rugăm pentru comande cât mai curând, cel mult până la

29 Octobrie a. c.,

direct la

A. Török & Co.

colectori principali

ai loteriei de clase reg. ung.

Budapeșta. V. Waitznerring 4/a

Scrișore de comandă de tăiat.

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Ersuche um Zusendung von ..... Original-Loos I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von fl. .... } ist per Nachname zu erheben. } Was nicht gewünscht folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genauere Adresse.

Orológe de buzunar americane.

Cu garanță, că nickelul nu-și schimbă colórea, construcția mai exactă și mai bună decât a celor mai scumpe.

Prețul de bucată florini 3.—

Pe lângă garanță, până unde ajunge provisiunea.

Lângă orologiu lanț argintit cu 60 cr.

Aparat de ras — automat.

Fox, fabricat veritabil de solingen, distins la multe esposiții, nu cere praxă. Tăierea eschisă. Lucru curat și comod. Scutesce de bóle de piele. Durabil și scutesce de spese.

O bucată fl. 3.—

Tăișul *** e din oțel strălucitor, celelalte părți din alpaca.

Un tăiș separat lângă el fl. 1.—

Se pot comanda la:

POLLÁK SÁNDOR, reprezentantul principal.

Budapeșta, V. ker. Kálmán-utca 17.

Colectanților se expedeză la 5 bucați, unul gratis. [183] 6-30